

Begeerte, verlangen

In Tenach komt het woord ‘teshoekah’ drie keer voor. In Genesis 3:16, waar de Here God tegen de vrouw zegt: *Naar je man zal je verlangen zijn*. Verder in Genesis 4:7 waar sprake is van de zonde die neerligt bij de ingang en wiens verlangen naar Kain is. En dan nog in Hooglied 7:11 waar het meisje zegt: *Ik ben van mijn lief en zijn verlangen gaat naar mij uit*.

Het woord ‘teshoekah’ is afgeleid van het werkwoord ‘shoek’ dat ‘(achterna) rennen’ betekent en vandaar ook de overdrachtelijke betekenis ‘verlangen’.

In Hooglied is het wel duidelijk waar het bij het verlangen van de jongen om gaat, namelijk om het meisje tot de zijne te maken. In het algemeen past men deze betekenis ook toe op Genesis 3:16. Daar heeft de vrouw het verlangen om één te worden met haar man. Maar bij goed lezen van de tekst zou een andere betekenis veel beter passen. Maar daarvoor moeten we de woorden ervoor ook lezen: *Met inspanning zul je kinderen baren*. En direct daarna volgen de woorden ‘*En naar je man zal je verlangen zijn*’.

Een logische volgorde zou geweest zijn: *‘Naar je man zal je verlangen zijn, en met inspanning zul je kinderen baren’*. Tenminste als dit ‘verlangen’ betrekking heeft op seksueel samenzijn. Zoals het er nu staat wordt gezegd dat nadat de vrouw kinderen gebaard heeft, naar haar man verlangt.

In de rabbijnse traditie wordt dit wel geïnterpreteerd dat de vrouw na het krijgen van kinderen opnieuw bereid moet zijn om met haar man samen te zijn. Volgens mij is er een betere verklaring, namelijk dat het bij dit verlangen helemaal niet gaat om seksueel contact. Als een vrouw met inspanning een kind gebaard heeft verlangt zij dat de man ook zijn bijdrage levert. Dat hij zorg heeft voor haar en het kind en de verantwoordelijkheid aanvaardt voor zijn gezin.

Het woord ‘teshoekah’ in Genesis 4:7 heeft ook niets van doen met seksuele aantrekkingskracht, en zo lijkt het hier ook het geval te zijn.

Het is ook zeer de vraag of de vertaling van wat volgt ‘*en hij zal over jou heersen*’ wel een goede vertaling is. De andere betekenis van dit woord is namelijk ‘gelijk maken’. Bedoelt de schrijver dat zoals de vrouw van de man verlangt dat hij zijn verantwoordelijkheid neemt, hij dit op dezelfde manier ten opzichte van haar doet?

Volgens mij kan de conclusie zijn van wat in Genesis 3:16 staat dat de vrouw wel met moeite kinderen zal voortbrengen, maar dat ze van de man verlangd wordt dat die de verdere zorg met haar deelt.

Aanvulling: Een aantal exegeten denken bij ‘teshoekah’ in Genesis 3:16 wel aan seksueel verlangen.

Van Selms zegt: De drag van de vrouw gaat toch naar de man uit, ondanks de pijnlijke gevolgen van seksualiteit.

Jagersma: De relatie met haar man zal gebaseerd zijn op verlangen. Dit bergt in zich terdege het gevaar van seksueel misbruik en onderdrukking door de man.

Ook Delitsch en vele anderen leggen verband met Hooglied 7:11 waar het meisje zegt dat het verlangen van haar geliefde naar haar uitgaat.

Een groot aantal geleerden doet er het zwijgen toe, zoals Gispén in COT, Speiser, Cassuto en Benno Jacob.

Luther, Calvijn en Matthews echter leggen verband met Genesis 4:7b. Met name Matthews zegt dat het beter is een verband te zien tussen Genesis 3:16 en Genesis 4:7, ook omdat niet alleen ‘teshoekah’ op beide plaatsen voorkomt, maar ook het werkwoord ‘mashal’, ‘heersen’.